

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

7/32556

Sayı : 64443507- 1887
Konu : Soru önergesi

16/12/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Kan. Kar. Bşk.'nın 08/11/2013 tarihli ve 43452547-120.07-7/32556-247903 sayılı yazısı.

Kırklareli Milletvekili Turgut Dibek tarafından Başbakanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a yöneltilmiş bulunan 7/32556 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAÇ
Başbakan Yardımcısı

EK:
Soru önergesi cevabı

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığı

Bilgi:
Başbakanlık

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Muhasebat Genel Müdürlüğü

Sayı : 70812047-610-12535
Konu : Soru Önergesi

29/11/2013

BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sayın Bekir BOZDAĞ)

İlgi : a) 15/11/2013 tarihli ve 64443507-1686 sayılı yazınız
b) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Kan. Kar. Bşk.'nın 08/11/2013 tarihli ve 43452547-120.07-7/32556-149036-247903 sayılı yazısı

İlgi (a) yazınızda Kırklareli Milletvekili Sayın Turgut DİBEK tarafından Başbakanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'a yöneltilen ve koordinatörlüğünüzde cevaplandırılacak olan yazınıza ekli 7/32556 esas numaralı soru önergesinin cevabının hazırlanabilmesi için önergedeki sorulardan Bakanlığımızı ilgilendiren sorulara ilişkin bilgilerin tarafınıza iletilmesi istenilmektedir.

Söz konusu soru önergesinde Bakanlığımızı ilgilendiren hususa ilişkin cevabımız ekte sunulmaktadır.

Bilgilerini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı

EK :
Soru Önergesi Cevabı (3 Sayfa)

7/32556 ESAS NUMARALI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN

MALİYE BAKANLIĞI CEVABI

Say2000i sistemi (Web Tabanlı Saymanlık Otomasyon Sistemi), saymanlık muhasebe hizmetlerinin elektronik ortamda yürütüldüğü otomasyon sistemidir. Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından 1999 yılında proje hazırlıklarına başlanılmış, 2000 yılında da test ve pilot uygulamaya geçirilerek 2001 yılında tüm saymanlıklarda kullanılmaya başlanmıştır. Mevzuat değişikliklerine paralel olarak sistem sürekli güncellenmiştir.

Sistemdeki tüm veriler (muhasebe kayıtları, muhasebe kayıtlarıyla ilişkili e-fatura bilgileri, ödeme ve tahsilat bilgileri, personel bordro bilgileri ile sistemde üretilen ve tutulan benzeri diğer bilgiler), Sayıştayla Bakanlığımız arasında imzalanan 02/09/2010 tarihli Protokol uyarınca elektronik ortamda Sayıştaya verilmektedir. Ayrıca, muhasebeleştirme belgeleri ve eki harcama belgeleri ile diğer belgeler her an Sayıştay denetimine hazır bir şekilde muhasebe birimlerinde muhafaza edilmektedir.

Sayıştay, ilgili mevzuatı uyarınca düzenlilik denetimi ve performans denetimi yapmaktadır. Düzenlilik denetimi, kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığının tespiti, kamu idarelerinin mali rapor ve tablolarının, bunlara dayanak oluşturan ve ihtiyaç duyulan her türlü belgelerin değerlendirilerek, bunların güvenilirliği ve doğruluğu hakkında görüş bildirilmesi, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin değerlendirilmesi suretiyle gerçekleştirilmektedir. Performans denetimi ise, hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, Sayıştay denetimine esas muhasebe kayıtları, harcama belgeleri ile diğer belge ve bilgilerin tamamı Sayıştaya sunulmuştur.

Soru önergesinde belirtilen bazı kamu idarelerince mali tablo, bilgi ve belgelerin Sayıştaya verilmediği yönündeki husus, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerince Sayıştaya verilecek mali tablo, bilgi ve belgelerden yalnızca mizan, bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna ilişkin olup, bu husus ilgili mevzuatın farklı yorumlanmasından kaynaklanan bir durumdur.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 49 uncu maddesinin 5 inci fıkrasında, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince uygulanacak çerçeve hesap planı

ile düzenlenecek raporların şekil, süre ve türlerine ilişkin hususların, Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenen muhasebe ve raporlama standartları çerçevesinde, ilgili idarelerin de görüşleri alınarak Maliye Bakanlığınca belirleneceği ve Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir. Söz konusu hüküm uyarınca, Sayıştay'ın görüşü de alınarak 08/06/2005 tarihli ve 25839 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinde, kamu idarelerince düzenlenecek mali tablolar detaylı bir şekilde belirtilmiştir.

Söz konusu Yönetmeliğin “Raporlama Birimi” başlıklı 113 üncü maddesinde “Kendi adına ekonomik varlık edinebilen, yükümlülük üstlenebilen, diğer kamu idareleri veya üçüncü şahıslarla ekonomik ilişkilere girebilen kapsama dahil her kamu idaresi bir kurumsal birimdir.

Kapsama dahil her kurumsal birim bir raporlama birimidir. Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri bu Yönetmeliğin uygulanmasında tek bir raporlama birimi sayılır. Ancak, bu durum genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin her biri için ayrı raporlar veya il ve muhasebe birimi düzeyinde raporlar hazırlanmasına engel değildir.” denilmek suretiyle, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin tamamı, devlet tüzel kişiliği altında ve hazine birliği ilkesi gereğince tek bir raporlama birimi kabul edilmiştir. Bu kapsamda, genel bütçenin tamamı için Bakanlığımızca mizan, faaliyet tablosu ve bilanço oluşturularak kamuoyu ile paylaşılmıştır. Bununla birlikte, kurumsal bazda anlamlı ve verilebilir tabloların her bir genel bütçeli idare tarafından raporlanmasını sağlamak amacıyla söz konusu Yönetmelik hükmüne konulmuş olan “...Ancak, bu durum genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin her biri için ayrı raporlar veya il ve muhasebe birimi düzeyinde raporlar hazırlanmasına engel değildir.” ifadesi uyarınca, her bir genel bütçeli kamu idaresi, kendisine bütçeyle verilmiş ödeneklerin kullanımına ilişkin bütçe giderleri ve ödenekler tablosu ile taşınır kesin hesap cetveli ve taşınır hesabı icmal cetvelini ayrı ayrı düzenlemiş ve Sayıştaya sunmuştur.

Sayıştayca, 2011 yılında çıkarılan Usul ve Esaslarda genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin her biri için ayrı ayrı üretilen rapor ve tabloların (bütçe giderleri ve ödenekler tablosu ile taşınır kesin hesap cetveli ve taşınır hesabı icmal cetvelini) dışında mizan, faaliyet tablosu ve bilançonun da bağımsız bir şekilde üretilmesi ve Sayıştaya sunulması talep edilmiştir.

Sayıştayla yapılan muhtelif toplantılarda ve yazışmalarda; genel bütçeli idarelerin kendine ait veznesi, banka hesabı, borçlanma yetkisi ve geliri olmadığından her bir idareye ilişkin

mizan, faaliyet tablosu ve bilançonun üretilmeyeceği, üretilmeye çalışılsa bile muhasebe standartlarına göre anlamlı sonuçlar vermeyeceği ifade edilmiştir. Buna rağmen, Sayıştayın bu konudaki talebi üzerine 2012 yılı için söz konusu tablolar üretilmiş ve idarelerce Sayıştaya teslim edilmiştir.

Ancak söz konusu tablolar, hazine birliği ilkesi gereğince ve devlet tüzel kişiliği adına izlenmesi gereken ve her hangi bir idareyle doğrudan ilişkilendirilemeyen hesaplar nedeniyle idareler bazında denk olmamıştır. Söz konusu tablolar, genel bütçe için üretilen tabloların birer parçası olup, genel bütçenin tamamı için düzenlenen mizan, faaliyet tablosu ve bilanço bilgileriyle birlikte değerlendirildiğinde anlamlı olmaktadır.

Soruna kalıcı bir çözüm bulmak üzere Sayıştay ile ortak bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Çalışmanın sonucuna göre, kamu idarelerince verilmesi gerekli, mümkün ve anlamlı olan belge, hesap ve tablolar tespit edilecektir.

588615 T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

Sayı : DSTK-5-HBEGRB-BE/2013-630 — 52489

27.11.2013

Konu : Sayıştay'a verilemeyen mali tablolar hk.

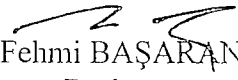
03 ARA 2013

BAŞBAKANLIĞA

İlgi : 15.11.2013 tarihli ve 64443507 – 1686 sayılı yazınız.

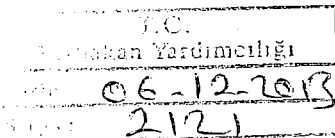
İlgide kayıtlı yazınız ile Kırklareli Milletvekili Turgut Dibek'in Sayıştay denetimi için mali rapor ve tabloları vermeyen kurumlara ilişkin Başbakan Sayın Recep Tayip Erdoğan'a yönelttikleri soru önergesinin cevaplandırılabilmesi için Başkanlığımızdan istediğiniz bilgilere ilişkin yazımız ekli olarak sunulmuştur.

Arz olunur.

Fehmi BAŞARAN
Başkan a.
Başkan Yardımcısı

E K İ :

Kırklareli Milletvekili Turgut Dibek'in soru önergesine ilişkin yazımız.

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

E K :

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'na göre Sayıştay denetimi, kamu idarelerinin gelir, gider ve mallarına ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığının tespiti, kamu idarelerinin mali rapor ve tablolarına dayanak oluşturan ve ihtiyaç duyulan her türlü belgelerin değerlendirilerek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliği ve doğruluğu hakkında görüş bildirilmesi, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin değerlendirilmesi suretiyle gerçekleştirilmektedir.

Bu doğrultuda Sayıştay 2012 yılı Denetim Programı dâhilinde 5018 sayılı Kanun'a tabi Genel Yönetim kapsamında; 42 adet genel bütçeli idare, 88 adet özel bütçeli idare, 8 adet düzenleyici ve denetleyici kurum, 64 adet il özel idaresi, 16 adet büyükşehir belediyesi, 14 adet Büyükşehir bağlı idaresi, 41 adet büyükşehir ilçe belediyesi, 61 adet il belediyesi, 2 adet sosyal güvenlik kurumları ile 5018 sayılı Kanun'a tabi olmayan ancak Sayıştayın denetim kapsamında bulunan 16 adet kalkınma ajansı ve 6 adet diğer kamu idaresi olmak üzere toplam 358 adet kamu idaresi hakkında denetim raporu düzenlenmiştir. Bu raporlardan, 138 adedi merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerine, 2 adedi sosyal güvenlik kurumlarına ve 6 adedi diğer kamu idarelerine ait olmak üzere toplam 146 adet düzenlilik denetimi raporu Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur. 2011 yılı kesinleşmiş bütçe büyüklükleri itibariyle 2012 yılında yürütülen denetimler sonucunda; genel bütçeli idareler % 99,94, özel bütçeli idarelerden üniversiteler % 78,73, özel bütçeli diğer idareler % 99,90 ve düzenleyici ve denetleyici kurumlar % 100; İl özel idareleri % 84,15, büyükşehir belediyeleri % 100, Büyükşehir bağlı idaresi % 92,08, Büyükşehirli ilçe belediyeleri % 45,45, il belediyeleri % 93,93; sosyal güvenlik kurumları % 100, kalkınma ajansları ise % 54,83 oranında denetlenmiştir.

2012 yılında yapılan bu denetimler, ilgili kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek amacıyla yürütülmüştür.

Sonuç itibariyle kurumumuz kanunen verilen görevleri yerine getirme doğrultusunda çalışmış ancak Sayıştay Başkanlığının isteği doğrultusunda şu an düzeltilme çalışmaları devam eden Say2000i sisteminden kaynaklanan bir takım sistemsel eksikliklerden dolayı genel bütçe

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

kapsamındaki kamu idarelerinin denetimlerini 6085 sayılı Kanun'un öngördüğü mahiyette gerçekleştirememiş, denetimler sadece iş ve işlemlerin hukuka uygunluğu ile sınırlı kalmıştır.

Şöyle ki; Kamu mali yönetiminin genel çerçevesini belirleyen 5018 sayılı Kanun'da mali disiplinin sağlanması, kamu kaynaklarının etkin kullanımının güvence altına alınması, mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğunun güçlendirilmesine yönelik bir sistemin kurulması hedeflenmiş ve bu kapsamda kamu hesaplarının muhasebeleştirilmesi usulü düzenlenmiştir. 5018 sayılı Kanun'da belirtildiği üzere genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde muhasebe hizmeti Maliye Bakanlığı tarafından yürütülecek ve kamu hesapları, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla idarenin her türlü faaliyet ve işlemlerini kapsayacak şekilde tutulacaktır. Diğer bir ifade ile söz konusu kamu idarelerine ait mali tablolar Maliye Bakanlığınca üretilcektir.

5018 sayılı Kanun'da **kamu idaresi itibariyle** mali raporların düzenlenmesine imkân verecek bir muhasebe sistemi kurulması öngörülmüş; kamu hesaplarının ise yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla idarenin her türlü faaliyet ve işlemlerinden oluşacak şekilde tutulacağı belirtilmiş olmasına rağmen; Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde mali raporlamaya ilişkin farklı bir düzenlemeye gidilmiştir. İlgili Yönetmelik'te genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri tek bir raporlama birimi sayılmış; ancak bu durumun kamu idareleri için ayrı raporlar hazırlanmasına engel olmadığı ifade edilmiştir. Oysaki 5018 sayılı Kanun'un özüne ve amacına uygun olan düzenleme, genel bütçe kapsamındaki her bir kamu idaresinin ayrı bir raporlama birimi olmasıdır.

Uygulamada ise genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri için Maliye Bakanlığınca kurulan muhasebe sistemi, kesin hesabın çıkarılmasına imkân vermekte, fakat ilgili kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıklar ile mali sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlem ve garantiler ile yükümlülüklerin gösterildiği mali raporları üretememektedir. Mevcut sistemde genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin merkez teşkilatlarının muhasebe hizmetleri ayrı bir saymanlık tarafından; taşra teşkilatlarının muhasebe hizmetleri ise defterdarlık veya malmüdürlükleri tarafından yürütülmektedir. Yılsonunda ilgili idarelerin merkez ve taşra hesaplarının konsolide edilerek ilgili idareye ait kamu hesabına ulaşılmasını sağlayacak bir uygulama bulunmamaktadır. Maliye Bakanlığınca her bir muhasebe birimini kapsayan tablolar düzenlenmekte ancak her bir kamu idaresi için ayrı mali tablolar üretilmesi şu an için mümkün olmamaktadır.

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

Maliye Bakanlığının sistemsel bir takım engeller nedeniyle genel bütçe kapsamındaki her bir kamu idaresi için müstakil mali tabloları üretememesi nedeniyle Sayıştayın söz konusu kamu idarelerinin mali faaliyet, karar ve işlemlerini hesap verme sorumluluğu çerçevesinde tam olarak denetlemesini mümkün kılmamıştır. Bu doğrultuda 2012 yılı denetim programında yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin üst yöneticileri tarafından Sayıştay'a verilmesi gereken taşınmazlar, gelirler ve borçlanmalara dair bilgi ve belgeler açıklanan nedenlerden dolayı kamu idareleri itibariyle sunulamamıştır. Bu nedenle 2012 yılı genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin denetimleri 6085 sayılı Kanun'un öngördüğü mahiyette gerçekleştirilememiş, sadece iş ve işlemlerin hukuka uygunluğu ile sınırlı kalmıştır.

5018 sayılı Kanun'un hedeflediği kurumsal hesap verebilirlik ve mali saydamlık ilkelerine aykırı söz konusu uygulamaları ortadan kaldıracak düzenlemeleri yapmak Maliye Bakanlığının sorumluluğundadır. Bu sorumluluk kapsamında Maliye Bakanlığının merkezi yönetim bütçesi kapsamında yer alan bütün kamu idarelerine göndermiş olduğu yazıda, mali tabloların kamu idareleri bazında çıkarılmasını sağlamaya hazırlık olmak üzere 2013 yılı başlangıcı itibariyle muhasebe kayıtlarının kurumsal kod girilmek suretiyle tutulması gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca, sistemden kaynaklanan aksaklıkların giderilebilmesi için Maliye Bakanlığıyla Sayıştay Başkanlığı arasındaki çalışmalar da devam etmektedir.

Sonuç itibariyle Sayıştay yukarıda ayrıntıları ile belirtilen şekilde denetimlerini yüksek oranlarda gerçekleştirmiştir. Düzenlilik denetimleri sonucunda düzenlenen mali denetim raporları TBMM'ye sunulmuş diğer yandan yargılamaya esas kurum raporları da Sayıştay yargısına intikal etmiştir. Netice itibariyle genel bütçeli idarelerin mali tablolarına ilişkin görüş verilememiş olması, kurumların denetimden kaçırılması anlamına gelmemektedir.